

Sayın Hisar Eğitim Vakfı Yönetim Kurulu Üyeleri, Kurucu Temsilcimiz ve Genel Müdürümüz; Değerli Çalışma Arkadaşlarım, Sevgili Öğrenciler, törenimize uzaktan katılan konuklarımız... Hepinize sevgi ve saygılarımı sunuyorum. Cumhuriyet Bayramı Törenimize hoş geldiniz.

Bugün ülkemiz, Cumhuriyetimiz doksan sekiz yaşında, neredeyse bir asır geride kalıyor. Bu süre, ülkeler tarihi açısından baktığımızda kısa bir süre ve sınırlı bir zaman diliminde, devrimlerle kurulmuş, henüz çok genç bir ülke Türkiye Cumhuriyeti. Her şeyden önce bu, nasıl başarıldığının çok iyi anlaşılması gereken bir durum.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun özünde gelecek vizyonu bulunmaktadır. Kurtuluş mücadelesinin kazanılmasında, özgürlük, eşitlik, eğitim, kadınların siyasal yaşama katılımı gibi tüm devrimsel girişimlerde, ülkenin geleceğini inşa etme çabası bulunmaktadır.

Vizyon henüz görülmemiş olanı, uzakları hayal etmek ve geleceği tasarlayabilme kapasitesidir. Latince, "Videre" sözcüğünden türemiş olup; anlamak ve kavramak fiillerinin karşılığıdır. Dolayısıyla vizyon, dayanağı olmayan bir gelecek tahmininde bulunmak değildir. Yaşanmışlığa, tecrübeye ve bugünü çok iyi bilmeye, anlamaya dayalı bir kavrayıştır.

Genel tanımı ile Cumhuriyet, bir yönetim biçimi olarak halkın yönetme gücüne sahip olması, kendi kendisini yönetmesidir. Ancak dünyada, tek tip bir Cumhuriyet yok, Cumhuriyet'ler vardır. Dolayısıyla, Türkiye Cumhuriyeti de aslında kendi süreci olan farklı bir doktrindir ve Türkiye Cumhuriyeti doktrinin sahibi, düşünürü Mustafa Kemal Atatürk'tür. Bu sebeple, Atatürk'ü bir düşünür olarak anlamak, aynı zamanda Cumhuriyetin vizyonunu da anlamamızı sağlar.

Mustafa Kemal Atatürk, yaşadığı zamanda attığı her adımı planlarken geleceği düşünerek, geleceği anlamaya çalışarak, geleceği tasarlayarak kararlar alırdı. Şimdi şu sorular üzerine düşünebiliriz: Mustafa Kemal Atatürk, kendi zamanın ötesinde bir vizyonu nasıl ortaya koymuştur? Üzerinden onlarca yıl geçmişken, fikirlerine neden bu kadar önem verilmekte ve anlaşılmaya çalışılmaktadır? Ya da bugün O yaşıyor olsaydı, dünyanın karşılaştığı iklim, eğitim, göç, eşitsizlik gibi sorunlara nasıl çözümler ortaya koyardı? Tabii ki bunu kestirmek mümkün değil ama onun yaşam şekli üzerinden bir çıkarım yapabiliriz. Yaşam biçiminin pek çok unsuru var; ben Atatürk'e dair biri üzerinde duracağım.

Onun çok sevdiği ve hiçbir koşulda yapmaktan vazgeçmediği eylemlerden biri: Okumak. Atatürk'ün tüm yaşamı göz önünde alındığında, asker, siyasetçi, başöğretmen gibi pek çok kimliği arasında onun en çok yaptığı şeylerden biri "kitap okumak". Kayıtlara göre Atatürk, tüm yaşamı boyunca yaklaşık dört bin kitap okumuştur ve Fransızca, Osmanlıca, Latince gibi pek çok farklı dilde yazılmış olan kütüphanesindeki kitaplara baktığımızda, bu dört bin kitabın neredeyse tamamının üzerinde detaylı notlar alarak okuduğunu görmekteyiz.

Atatürk'le çalışan Cemal Granda, döneminin bürokratlarından Vasıf Çınar ve Atatürk arasında geçen bir konuşmayı anlatırken, O'ndaki okuma alışkanlığının çocuk yaşlarında kazanıldığını belirtir.

"Serbest zamanlarında Atatürk'ün elinden kitapların düşmediğini hatırlarım. Bir gün yine Atatürk, tarihle ilgili kalın bir kitap okuyordu. Öylesine dalmıştı ki, çevresini görececek hali yoktu. Bir sürü yurt meselesi dururken Devlet Başkanının kendini okumaya vermesi, Vasıf Çınar'ın biraz canını sıkmış olmalı ki, Atatürk'e şöyle dediğini duydum:

- Paşam!.. Kitaplar ile fazla zaman kaybetme... 19 Mayıs'ta kitap okuyarak mı Samsun'a çıktın?

Atatürk, Vasıf Çınar'ın bu çok samimi yakınmasına gülümseyerek şöyle karşılık verdi:

- Ben çocukken fakirdim. İki kuruş elime geçince bunun bir kuruşunu kitaba verirdim. Eğer böyle olmasaydım, bu yaptıklarımın hiçbirini yapamazdım.

Atatürk'ün Kitap tutkusu, savaş zamanı cephede bile devam ediyor. Eski Milli Eğitim Bakanı Yusuf Hikmet Bayur, Atatürk'ün hayatını anlattığı eserinde, Atatürk'ün kitapları, yatakhane de yetersiz ışık şartlarında okuduğunu ve okumalar sırasında uzun düşüncelere daldığını belirtir. Gazeteci Ruşen Eşref Üneydin, Çanakkale Savaşı'nın en yoğun günlerinde Atatürk'ün odasını tasvir ederken, masasının üzerinde Balzac'ın, Maupassant'ın, ve Lavedan'ın eserlerinin bulunduğundan bahsetmektedir. Çanakkale Savaşı günlerinde Atatürk, yazdığı bir mektupta arkadaşı Ömer Lütfi Bey'in eşinden cepheye bazı kitaplar göndermesini ister. 16. Kolordu Komutanı olarak Doğu Anadolu'da bulunduğu yıllarda, Atatürk anı defteri yazar ve bu defterde düzenli olarak okuduğu kitaplara değinir. Yirmibir yaşında teğmen rütbesiyle Harp Akademisi'ne başlar ve akademi yıllarında birikimlerini ve siyasal gözlemlerini arkadaşlarına da anlatabilmek için el yazısıyla "Mili İrade" adlı bir gazete çıkarır, gazetenin yönetim kurulunda görev alarak gazetenin çoğu yazısını tek başına yazar.

Atatürk'ün entelektüel birikimine dair bir başka özelliği de, zamanın fikir akımlarını da genel olarak takip etmiş olmasıdır: Pozitivizmi, A.Comte, Descartes, Jan Jacques Rousseau - tüm eserlerini-, Voltaire, Emile Durkheim, Ziya Gökalp gibi dönemin ünlü düşünürlerini iyi anlayarak okumuştur. Çankaya Köşkü'nde bir akşam yemeğinde, Atatürk'ün felsefe konusunda yaptığı konuşmaya tanık olan dönemin ünlü edebiyatçılarından Yahya Kemal Beyatlı, Atatürk'ün bunca geniş bilgiyi nereden edindiğini bir türlü anlayamadığını etrafındakilere aktarmıştır. Bir edebiyat insanını etkileyebilecek bir entelektüel kapasite... Yine Atatürk'ün hayatından o dönem onu anlatan insanlar, bir kitabı merak edince, büyük bir cilt de olsa bitirmeden uyuyamaz veya pek az uyku aralaması ile okumaya devam eder.

Atatürk'ün Cumhuriyet doktrinine ve devrimlere şaşkınlıkla bakmamak gerekir. Türkiye Cumhuriyeti'nin, İngiliz, Fransız, Rus Devrimlerinin başardıklarından farkı olarak dil ve yazı gibi yenilikler ile entelektüel devrimi de gerçekleştirmesidir. Okumak, düşünme ve öğrenme ile dolu bir hayat geçirmesinin ileri görüşlülüğüyle bir araya gelmesi ile Türkiye Cumhuriyeti'nin temelleri atılmıştır. Yani genç ülkemizin, Cumhuriyetimizin vizyonu öğrenmek, kendini geliştirmek ve geleceği düşündürmektir.

Bu yıl, Cumhuriyetin değerleri üzerine var olan Hisar Okullarının yirmi beşinci yılı ve tamamımız "*Gelecek*". Yirmi beşinci yılımızda gelecek temalı etkinlikler ile dünü, bugünü ve yarını anlamaya dayalı çalışmalar yapacak; böylece kendimiz, Okulumuz, ülkemiz ve insanlık için iyi bir geleceği tasarlamaya çalışacağız. Mustafa Kemal'in ayak izlerine bakarak geleceği tasarlarken bilimsel düşünmeyi ve çalışmalarımıza devam edeceğiz. İnsan haklarına saygılı, özgür, etik yaşam ilkelerine inanan bireyler olarak Cumhuriyet değerleri çerçevesinde eşitliği ve adaleti savunmayı sürdüreceğiz.

Cumhuriyetin umut veren duygu ve düşünceleri içerisinde herkesin bayramını kutluyor, ülkemizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'e, ülkemizin kuruluşu için hayatını ortaya koyan halk kahramanlarımıza, cesaretini ve vizyonlarını Cumhuriyet değerlerinden alan Okulumuzun sevgili kurucularına saygılarımı sunuyorum. Teşekkür ederim.

Okan Uzelli
Hisar Okulları Lise Müdürü